

Sygn. akt III AUa 471/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 października 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Marta Sawińska (spr.)
Sędziowie:	SSA Marek Borkiewicz del. SSO Katarzyna Schönhof-Wilkans
Protokolant:	st.sekr.sądowy Emilia Wielgus

po rozpoznaniu w dniu 25 października 2013 r. w Poznaniu

sprawy z odwołania **Zespołu Szkół (...) w Z.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.**

przy udziale zainteresowanej M. R.

o podstawę wymiaru składek

na skutek apelacji pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

od wyroku Sądu Okręgowego w Zielonej Górze

z dnia 24 stycznia 2013 r. sygn. akt IV U 745/12

Uchyła zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w Zielonej Górze do ponownego rozpoznania pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania w instancji odwoławczej.

del. SSO Katarzyna Schönhof-Wilkans	SSA Marta Sawińska (spr.)	SSA Marek Borkiewicz
-------------------------------------	---------------------------	----------------------

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19.12.2011r., Nr (...), znak: (...), organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z., stwierdził, że przychód wynikający z przyznanych w 2009 dofinansowania „pomoc świąteczna” wypłacony przez płatnika składek Zespół Szkół i (...) w Z. pracownikowi **M. R.** w okresach i o wartości szczegółowo wymienionych w

decyzji stanowi podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenia zdrowotne oraz na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

W uzasadnieniu decyzji podano, że płatnik składek w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne, od których rozliczał składki na te ubezpieczenia, w latach 2008-2010 nie uwzględnił przychodów osiągniętych przez zatrudnionych pracowników, w tym przez ubezpieczoną **M. R.**, sfinansowanych ze środków Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w postaci dofinansowania do organizowanych wycieczek z okazji Dnia Edukacji Narodowej, wypłat nazwanych „dofinansowanie do wczasów” oraz wypłat nazwanych „pomoc świąteczna”. Płatnik składek dokonując w latach 2008-2010 wypłat z ZFŚS (w formie gotówkowej jak również w formie dofinansowania) nie przestrzegał kryteriów wynikających z art. 8 ust. 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, w zakresie podziału środków z tego funduszu z uwzględnieniem sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej pracownika. Płatnik składek organizując w roku 2010 wycieczkę do M. dokonał dofinansowania ze środków zakładowego funduszu świadczeń socjalnych w równej kwocie po 108,80 zł na jednego uczestnika wycieczki nie uzależniając dofinansowania od sytuacji materialnej, rodzinnej i życiowej. Organizując inne wycieczki z okazji Dnia Nauczyciela, płatnik składek dokonał różnicowania wysokości dofinansowania udzielonego poszczególnym pracownikom, lecz zróżnicowanie to nie było uzależnione od sytuacji materialnej, rodzinnej i życiowej poszczególnych pracowników, którym przyznano takie świadczenia. Ponadto płatnik składek nie określił w jaki sposób dokonano zróżnicowania dofinansowania do wycieczek. Ze środków Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych, płatnik składek w latach 2008-2009 finansował pracownikom świadczenia nazwane „pomoc świąteczna” oraz „dofinansowanie do wczasów”. Komisja zakładowego funduszu świadczeń socjalnych podjęła decyzję o wypłacie tych świadczeń, uzależniając wysokość tych świadczeń wyłącznie od wymiaru czasu pracy oraz od okresu zatrudnienia poszczególnych pracowników. Powyższe oznacza, że płatnik składek, ustalając wysokość świadczeń w wyżej wskazany sposób, tj. uzależniając ich wysokość wyłącznie od wymiaru czasu pracy oraz okresu zatrudnienia poszczególnych pracowników, postąpił niezgodnie z ustawą o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych. Płatnik składek udzielał świadczeń z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych niezgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami i jako tak wydatkowane, świadczenia te nie mogą być wyłączone z podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe. A zatem wartość świadczeń udzielonych ubezpieczonej **M. R.** stanowi podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe) oraz ubezpieczenia zdrowotne. Prawidłowo ustalona podstawa wymiaru składek na te ubezpieczenia za poszczególne miesiące, w których nastąpiła wypłata świadczeń została wykazana w sentencji niniejszej decyzji.

Odwołujący - płatnik składek Zespół Szkół i (...) w Z. w odwołaniu do Sądu Okręgowego w Zielonej Górze domagał się zmiany zaskarżonej decyzji i uznanie, że wypłacone zainteresowanej świadczenia z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych na podstawie obowiązującego u płatnika Regulaminu Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych z dnia 02.01.2007r. miały charakter socjalny i odzwierciedlały zróżnicowanie w poziomie życia rodzin Pracowników i były współmierne do indywidualnej sytuacji życiowej, materialnej i rodzinnej pracownika, tj. były zgodne z przepisami art. 8 ust. 1 i 2 ustawy z 04.03.1994r. o Zakładowym Funduszu Świadczeń Socjalnych oraz, że stanowią przychody wyłączone z podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne określone są w § 2 pkt 19 i 22 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 18.12.1998r. Zaskarżonej decyzji zarzucił naruszenie art. 18 w zw. z art. 4 pkt 9 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity - 2009r. Dz. U. Nr 205, poz. 1585 ze zm.) i nieprawidłowe przyjęcie przez, organ rentowy, że świadczenia wypłacone z ZFŚS przez płatnika składek na rzecz zainteresowanej, wskazane w zaskarżonej decyzji, stanowią podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz naruszenie prawa materialnego, tj. § 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki socjalnej z dnia 18 grudnia 1998r. w sprawie szczegółowych zasad ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe (Dz. U. z ;998r., Nr 161, poz. 1106) w zw. z art. 2 pkt 1 i art. 8 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 04 marca 1994r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz. U. z 1996r., Nr 70, poz. 335), poprzez ich niewłaściwe zastosowanie, a przez to przyjęcie, że wypłacone przez płatnika składek świadczenia w postaci dopłat do wycieczek, dofinansowanie do wczasów i pomoc świąteczna sfinansowane z funduszu świadczeń socjalnych nie były uzależnione od sytuacji życiowej, materialnej i rodzinnej zainteresowanego pracownika i nie stanowią podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne.

W uzasadnieniu odwołania podnosił ponadto, że Regulamin Zakładowego Funduszy Świadczeń Socjalnych w Zespole Szkół i (...) w Z. został uzgodniony z organizacjami związkowymi działającymi u płatnika składek. Regulamin przewidywał m. in, świadczenia w postaci dofinansowania wypoczynku osób uprawnionych, działalności kulturalno-oświatowej i -kreatywno-sportowej (§ 9 ust. 2 regulaminu). Wprawdzie regulamin w § 13 przewidywał, że dofinansowanie do działalności kulturalno - oświatowej i rekreacyjno-sportowej nie podlega różnicowaniu, jednakże w praktyce Komisja Socjalna powołana w placówce każdorazowo padała sytuację pracownika również przy przyznawaniu tego rodzaju świadczeń. Wynika to m.in. z treści zaskarżonej decyzji, gdzie potwierdzono zróżnicowanie Wysokości przyznawanych świadczeń (poza przypadkiem jednej wycieczki), -znając jednocześnie, że zróżnicowanie to nie wynikało z analizy sytuacji życiowej pracowników, lecz z innych kryteriów (nie wskazano jakich). Płatnik składek przyjął jasne, rzetelne i sprawiedliwe kryteria oceny sytuacji majątkowej uprawnionych do korzystania z Funduszu uznając, że dochód osiągnięty przez pracownika u płatnika składek odpowiada jego sytuacji rodzinnej, a ponadto, że dla osób zatrudnionych w zmniejszonym wymiarze pracy u płatnika składek nie stanowi jedyne źródła dochodu. W tym stanie rzeczy wysokość świadczeń wypłacanych z Funduszu z okazji świąt oraz imprez była zróżnicowana i uzależniona od wysokości wynagrodzenia osiąganego u płatnika składek. Powyższe ustalenia poprzedzone były analizą znanej płatnikowi składek, z racji zatrudnienia stałej grupy pracowników, sytuacji pracowniczej, rozpoznanej przez służby pracownicze i przedstawicieli Komisji powołanej do podziału środków z ZFSS. Z uwagi na stałą załogę i wzajemną znajomość sytuacji rodzinnej i materialnej, kierowanie się przez płatnika informacją dotyczącą wynagrodzenia zatrudnionych u niego pracowników jest najbardziej rzetelne i uzasadnione przy przyznawaniu pomocy z okazji świąt i imprez okolicznościowych oraz wypoczynkowych.

Postanowieniem z dnia 29.08.2012r. na podstawie art. 477⁽¹¹⁾ § 2 k.p.c. Sąd wezwał do udziału w sprawie **M. R.** w charakterze zainteresowanej.

Wyrokiem z dnia 24 stycznia 2013r., sygn. IV U 745/12, Sąd Okręgowy w Zielonej Górze Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych:

1) zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 19.12.2011r. Nr (...) znak: (...) w ten sposób, iż uznał, że kwoty przychodu za okresy wymienione w zaskarżonej decyzji na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, ubezpieczenie chorobowe, ubezpieczenie wypadkowe i ubezpieczenie zdrowotne zainteresowanej M. R. jako pracownika płatnika składek - Zespołu Szkół (...) w Z. nie stanowią podstawy wymiaru składek;

2) zasądził od pozwanego na rzecz odwołującego Zespołu Szkół (...) w Z. kwotę 60,00 zł. tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Podstawę rozstrzygnięcia Sądu I instancji stanowiły następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne.

Odwołujący płatnik składek Zespół Szkół i (...) w Z. dokonał na rzecz pracowników Zespołu Szkół i (...) kształcenia Zawodowego wypłat pieniężnych z Zakładowego Funduszu świadczeń Socjalnych w formie dofinansowania do wycieczek z okazji Dnia Edukacji Narodowej w okresie od 2008r. do 2010r., wypłat nazwanych dofinansowanie do wczasów" oraz „pomoc świąteczna" w okresie od 2008 do 2009r.

Od dnia 2 stycznia 2007r. u płatnika składek obowiązuje Regulamin gospodarowania środkami zakładowego funduszu świadczeń socjalnych. Regulamin został uzgodniony ze związkiem zawodowym działającym u płatnika składek. W rozdziale III Regulaminu określono osoby uprawnione do korzystania z Funduszu i określono, że ze świadczeń funduszu mogą korzystać m.in. pracownicy zatrudnieni na podstawie mianowania, umowy o pracę, w pełnym lub niepełnym wymiarze pracy i członkowie rodzin pracowników.

Regulamin w § 10 wymienia formy świadczeń z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych a między innymi dofinansowanie do wypoczynku letniego (krajowego) dla pracowników administracji i obsługi oraz emerytów i rencistów, pomoc rzeczową i finansową osobom znajdującym się w trudnej sytuacji -powodowanej chorobą pracownika, działalność kulturalno-oświatowa, sport i rekreację, „bony świąteczne".

Regulamin w § 11 stanowi, iż świadczenia mają charakter uznaniowy z wyłączeniem punktu 1 § 6, który stanowił, iż wysokość pożyczki, warunki opłaty ustalone są w umowie zawieranej z pożyczkobiorcą.

O wysokości środków przeznaczonych na poszczególne formy pomocy decyduje dyrektor zakładu pracy w uzgodnieniu z komisją socjalną. Decyzję o przyznaniu odpowiedniej pomocy, na wniosek pracownika podejmuje dyrektor zakładu pracy w uzgodnieniu z komisją socjalną - § 11 pkt 2 i § 16 Regulaminu.

Płatnik składek Zespół Szkół i (...) w Z. w latach 2008 - 2010 zatrudniał około 100 pracowników.

Płatnik na każdy rok kalendarzowy tworzy preliminarz wydatków z funduszu socjalnego. Uchwałą rady pedagogicznej, zawsze była powoływana komisja socjalna, która dokonywała modyfikacji Regulaminu ZFŚS. Komisja składa się czterech członków i piątej osoby do pomocy. W jej skład nie wchodzi dyrektor Szkoły.

Płatnik składek informował pracowników o formach pomocy socjalnej przez ogłoszenia w pokoju nauczycielskim, na korytarzach, w dzienniku elektronicznym.

Przy przyznawaniu świadczeń z funduszu socjalnego brano pod uwagę dochód całej rodziny i ilość członków rodziny. Pracownik musiał wykazać wszystkie swoje źródła dochodu, a także dochód członków rodziny.

Wszyscy pracownicy byli objęci pomocą socjalną, nawet ci najlepiej zarabiający. Były cztery grupy dochodowe i w zależności od tych grup przydzielano różne kwoty dofinansowania. Pracownicy, w tym zainteresowana -u okresie od 2008r, do 201 Or. składali wnioski o przyznanie świadczeń wraz z oświadczeniem o miesięcznych dochodach na członka rodziny pracownika. Mogło zdarzyć się, że „dopłaty do wczasów” i do „pomocy świątecznej” w latach 2008-2009 były uzależnione od wymiaru czasu pracy pracownika i od okresu jego zatrudnienia u płatnika składek, a wiązało się to z tym, że osoby te pracowały też w innych placówkach-najczęściej w szkołach, gdzie też pobierały świadczenia z funduszu socjalnego.

Przed świętami, oprócz dofinansowania świątecznego dla pracowników przeznaczono z funduszu socjalnego kwotę po 50 zł na paczkę świąteczną dla dzieci pracowników.

Płatnik składek w 2010r. zorganizował wycieczkę do M.. Na wycieczkę przeznaczona była przez płatnika składek kwota 3.000 zł. Z tych pieniędzy płatnik opłacił autokar, a pozostałe koszty wycieczki tj. zakwaterowanie, wyżywienie, zwiedzanie, ponieśli sami pracownicy. Organizując inne wycieczki z okazji Dnia Nauczyciela płatnik dokonywał zróżnicowania świadczeń, biorąc pod uwagę sytuację rodzinną, życiową i materialną poszczególnych pracowników, na podstawie składanych oświadczeń.

Płatnik składek sfinansował wypłaty dofinansowania do wycieczek z okazji Dnia Edukacji Narodowej, wypłat nazwanych „dofinansowanie do wczasów” oraz „pomoc świąteczna” ze środków zakładowego funduszu socjalnego zgodnie z corocznym planem finansowo-rzeczowym zawartym w Regulaminie. Pracownicy uważali, że podział środków i sposób przyznawania świadczeń socjalnych jest obiektywny i sprawiedliwy.

Zainteresowana M. R. otrzymała z funduszu socjalnego „pomoc świąteczną” wymienioną w zaskarżonej decyzji. Płatnik składek nie zaliczył ich do przychodów stanowiących podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne.

Organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych przeprowadził w dniach od 28.09.2011r. do 26.10.2011r. u płatnika składek kontrolę między innymi w zakresie prawidłowości i rzetelności obliczenia składek na ubezpieczenia społeczne.

Powyższe ustalenia stanu faktycznego Sąd I instancji oparł na dokumentach zgromadzonych w aktach ZUS, dokumentach przedłożonych do akt sprawy oraz zeznań przesłuchanych świadków.

Sąd Okręgowy podkreślając, że istota sporu sprowadza się do ustalenia, czy środki wypłacone zainteresowanej w 2008 - 2010r. z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych w postaci wypłat nazwanych: dofinansowanie do wycieczek z okazji Dnia Edukacji Narodowej, dofinansowanie do wczasów i „pomoc świąteczna” stanowią przychód

będący podstawą wymiaru składek w rozumieniu § 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia Ministra Pracy Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz. U. nr 161 poz.1106) przytoczył również treść art. 18 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009r. nr 205 poz.1585 ze zm.) oraz art.2 ust.1i art.8 ust.1 ustawy z dnia 4 marca 1994r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz.U. 1996r. nr 70 poz.335 ze zm.). W ocenie Sądu sporne środki zakładowego funduszu świadczeń socjalnych zostały wydatkowane zgodnie z przedmiotowym i podmiotowym ich przeznaczeniem, określonym ustawą z dnia 4 marca 1994r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych oraz Regulaminem gospodarowania środkami zakładowego funduszu świadczeń socjalnych w Zespole Szkół i (...) obowiązującym u odwołującego, gdyż pracodawca udzielił pomocy materialnej, w formie świadczeń socjalnych o określonej wartości uprawnionym do otrzymania tej pomocy pracownikom.

Zdaniem Sądu, skoro kwoty wypłacone z funduszu socjalnego płatnika składek zostały zatwierdzone przez przedstawicieli załogi jako prawidłowe i odpowiadające sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej poszczególnych pracowników, to brak podstaw do przyjęcia, że zostały wydatkowane niezgodnie z ustawą.

Z tych względów Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w pkt. 1 sentencji wyroku.

Powyższy wyrok apelacją z dnia 22 lutego 2013r., w części dotyczącej zmiany zaskarżonej decyzji, w zakresie wypłaconych zainteresowanej kwot z tytułu dofinansowania do wycieczek oraz wypłat na paczki dla dzieci w równej kwocie dla każdego uprawnionego, które w ocenie Sądu nie stanowią podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne, z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika składek złożył organ rentowy. Apelujący ZUS zarzucił Sądowi I instancji:

- naruszenie prawa materialnego tj. § 2 ust.1 pkt 19 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998r. w sprawie szczegółowych zasad ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe (Dz. U. 1998r. nr 161 poz.1106) w związku art. 2 pkt 1 i art. 8 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 4 marca 1994r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz. U. 1996 nr 70 poz. 335) poprzez ich błędną wykładnię i zastosowanie, a przez to przyjęcie, iż dofinansowanie do wycieczek z okazji Dnia Edukacji Narodowej oraz dofinansowania po 50zł na paczkę świąteczną dla dzieci pracowników przyznawane było przez płatnika z uwzględnieniem kryterium socjalnego i jako takie może być traktowane, jako działalność socjalna, w rozumieniu ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, a ich wypłata nie narusza zasady określonej w art.8 ust.1 i ust.2 tj. zasady przyznawania ulgowych świadczeń i dopłat w zależności od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby korzystającej z dopłat oraz zasad regulaminu przyjętego u płatnika składek i przez to w konsekwencji przyjęcie, że świadczenia te jako przychód wypłacany pracownikom nie stanowi podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe,
- naruszenie przepisów prawa procesowego tj. art. 233 k.p.c. polegające na:

-wyprowadzeniu wniosków sprzecznych ze zgromadzonym materiałem dowodowym z zastosowaniem kryterium socjalnego, podczas gdy dokonując różnicowania brano pod uwagę dochód otrzymywany przez pracownika u płatnika , a nie ogólny dochód na członka rodziny, oraz iż wypłata po 50zł na paczkę świąteczną dla dzieci pracowników dokonana została zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Apelujący wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie, co do istoty sprawy tj. oddalenie odwołania w zaskarżonym zakresie, ewentualnie
2. uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Zielonej Górze,

3. zasądzenie od wnioskodawcy na rzecz organu pozwanego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za obie instancje.

W odpowiedzi na apelację organu rentowego odwołujący płatnik wniósł o jej oddalenie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja zarzucająca wyrokowi naruszenie przepisów prawa procesowego okazała się uzasadniona.

Na wstępie Sąd Apelacyjny zwraca uwagę, że zakres postępowania odwoławczego określony jest treścią zaskarżonej decyzji. W rozpoznawanej sprawie decyzja z dnia 19 grudnia 2011r. ustalająca wysokość podstawy wymiaru składek zainteresowanej **M. R.** za okres 2009r. nie zawiera informacji jaka kwota i z jakich tytułów nie została uwzględniona przez płatnika składek przy rozliczaniu składek z tytułu przychodów osiągniętych przez zainteresowaną we wskazanym okresie. Ogólne sformułowanie zawarte w uzasadnieniu decyzji, a powtórzone przez Sąd Okręgowy, że „płatnik składek nie uwzględnił przychodów osiągniętych przez zatrudnionych pracowników, w tym przez osobę, której dotyczy niniejsza decyzja, sfinansowanych ze środków Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych, w postaci dofinansowania do organizowanych wycieczek z okazji Dnia Edukacji Narodowej, wypłat nazwanych „dofinansowanie do wczasów”, wypłat nazwanych „pomoc świąteczna”, w żaden sposób nie wyjaśnia jaka kwota i z jakiego tytułu nie została ujęta przez odwołującego przy ustalaniu i opłacaniu składki. Podkreślić należy w tym miejscu, że w przypadku zainteresowanej **M. R.** w decyzji wskazany jest wyłącznie jeden miesiąc jako okres sporny, co podważa możliwość jednoznacznego przyjęcia, że organ rentowy zakwestionował wszystkie składniki wypłat z ZFŚS dokonywane przez pracodawcę, w tym dofinansowania do organizowanych wycieczek z okazji Dnia Edukacji Narodowej, wypłat nazwanych „dofinansowanie do wczasów”.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009r. Nr 205 poz. 1585) podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe (a zgodnie z art.20 ust. 1 s.u.s. także składek na ubezpieczenie chorobowe wypadkowe) pracowników stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 i 10.

W myśl art. 4 pkt 9 „przychód” stanowią przychody w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy. Zatem podstawę wymiaru składek stanowić będzie przede wszystkim wynagrodzenie osiągnięte przez pracownika.

Należy zatem domyślać się, że kwota podstawy wymiaru składek wskazana w zaskarżonej decyzji obejmuje nie tylko sporną część wypłaconą z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, lecz także inne przychody wynikające ze stosunku pracy, w tym wynagrodzenie zainteresowanej. Niewyjaśnienie przez Sąd I instancji powyższej kwestii i rozstrzygnięcie w zaskarżonym wyroku co do całej kwoty podstawy wymiaru, powoduje, że wyrok należy uznać za błędny, gdyż skutkowałby wyłączeniem z oskładkowania wszystkich przychodów zainteresowanej **za grudzień 2009r.** Powyższa kwestia, która powinna zostać przez Sąd I instancji prawidłowo wyjaśniona na wstępie, umożliwiłaby temu Sądowi ustalenie zakresu zaskarżenia decyzji. W ocenie Sądu Apelacyjnego wyjaśnienie zakresu decyzji winno nastąpić w trybie art. 467 § 4 k.p.c.

Sąd Apelacyjny wskazuje, że co prawda Sąd I instancji dysponował aktami organu rentowego, jednak dowód z tych akt nie został przeprowadzony należycie. Brak jest wskazania, w jakim zakresie i pod jakim kątem Sąd badał akta organu rentowego w zakresie przedmiotu sporu. Sąd nie wskazał które konkretnie dokumenty zawarte w aktach organu rentowego posłużyły do ustalenia stanu faktycznego, ani nie przytoczył danych w nich zawartych. Nie jest zdaniem Sądu Apelacyjnego wystarczające w tym zakresie powołanie się na postanowienia Regulaminu przyznawania środków z ZFŚS, bowiem wykonanie jego unormowań winien być badany właśnie w kontekście dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach ZUS, w tym aktach pokontrolnych. To dopiero dowody w zakresie wysokości wypłaconych świadczeń na danego pracownika, oświadczenia pracownika o dochodzie na członka rodziny itp., potwierdzają, czy płatnik prawidłowo wydatkował środki z ZFŚS zgodnie z zapisami regulaminu. Na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach organu rentowego można było również ustalić jakie składniki wynagrodzenia zapłacone z

ZFŚS objęte są sporną decyzją, skoro Sąd nie chciał skorzystać z możliwości wyjaśnienia zakresu decyzji w trybie 467 § 4 k.p.c. Jak wynika z pisemnego uzasadnienia Sądu I instancji, nie badał on dokumentów zawartych w aktach organu rentowego pod kątem przedmiotu sporu, czym naruszył art. 227 k.p.c. oraz w konsekwencji 233 § 1 k.p.c.

Brak ustalenia na wstępie postępowania jakie składniki wynagrodzenia zainteresowanej są objęte sporną decyzją oraz brak wszechstronnego zbadania sprawy na podstawie materiału dowodowego jest widoczny również pod kątem wskazywania przez Sąd I instancji, że sporna decyzja obejmowała dofinansowanie na paczkę świąteczną dla dzieci zainteresowanej. Sąd bowiem w żadnym razie nie ustalił, czy w tym zakresie sporna decyzja obejmowała zainteresowaną M. R. . Powyższe znalazło również odzwierciedlenie w zarzutach apelacji organu rentowego, który w tym zakresie zaskarżył wyrok Sądu I instancji. Tym czasem jak wynika z akt organu rentowego, akt pokontrolnych, zainteresowana **M. R.** nie miała w spornym okresie ujętym w decyzji ZUS dzieci. Rzeczą Sądu było wyjaśnienie tej kwestii.

Wskazać należy również, że Sąd I instancji ograniczając się do ogólnikowego przesłuchania świadków: D. K., S. T., D. H. oraz Dyrektora (...) w Z. –L. J. nie dokonał de facto żadnych ustaleń co do sposobu wydatkowania pieniędzy z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.

Mając na uwadze, że Sąd mimo przeprowadzenia kilku rozpraw nie zdołał ustalić podstawowej kwestii, czyli jakie świadczenia otrzymała zainteresowana, w jakiej wysokości i na jakiej podstawie, należy uznać, że w niniejszej sprawie nie została rozpoznana istota sprawy i zachodzi konieczność uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd I instancji powinien, mając na względzie wskazane wyżej uchybienia, przede wszystkim ustalić zakres zaskarżenia czyli jakie kwoty i z jakiego tytułu zostały wypłacone zainteresowanej od których płatnik składek nie odprowadził składek. Również jakiego okresu dotyczyły. Następnie **konieczne będzie przeprowadzenie postępowania dowodowego w całości**, w celu wyjaśnienia czy spełnione zostały przesłanki do wyłączenia z oskładkowania wypłaconych świadczeń z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, na podstawie § 2 ust.1 pkt 19 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz.U. Nr 161 poz.1106). Sąd przeprowadzi postępowanie dowodowe mając na uwadze dokumenty zawarte w aktach organu rentowego, aktach pokontrolnych. Dokonując powyższych ustaleń Sąd Okręgowy winien mieć na względzie nie tylko treść Regulaminu Gospodarowania Środkami Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych ale także jego zgodność z ustawą z dnia 4 marca 1994r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych -Dz.U. z 1996 nr 70 poz.335 (m.in. art.2 ust.1 oraz art.8), a przede wszystkim ocenić sposób realizacji przez odwołującego założeń wynikających z powyższych uregulowań prawnych.

Rozpoznając ponownie sprawę Sąd Okręgowy winien uwzględnić także stanowisko organu rentowego zaprezentowane w piśmie procesowym z dnia 14 lutego 2012r.

Wskazując na powyższe Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 108 § 2 k.p.c.

del. SSO Katarzyna Schönhof-Wilkans	SSA Marta Sawińska (spr.)	SSA Marek Borkiewicz
-------------------------------------	---------------------------	----------------------